

Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου

Ενότητα 3: Η ρωμαϊκή οικογένεια (familia romana)

Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη
Νομική Σχολή

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ρωμαϊκή οικογένεια (familia romana)

Περιεχόμενα ενότητας

1. Familia romana
2. Patria potestas
3. Παραχώρηση χρηματίου (peculium)

Familia romana

- Μόνον ο **pater familias** έχει πλήρη ικανότητα δικαίου και κτήσεως ίδιας περιουσίας.
- Σύζυγος (**uxor in manu** ή **sine manu**): βρίσκεται είτε υπό την εξουσία του πατέρα ή του συζύγου της, είτε είναι χειράφετη αυτεξούσια (**sui iuris**), τελεί όμως υπό επιτροπεία (**tutela mulierum**).
- Τέκνα (**filii** ή/και **filiae familias**): και μετά την ενηλικίωσή τους μπορεί να είναι υπεξούσια (**alieni iuris**) του pater familias, εκτός αν έχουν χειραφετηθεί.
- Στην *domenica potestas* του pater familias υπάγονται και οι δούλοι της οικογένειας.

Patria potestas

- **Patria potestas:** πατρική εξουσία επί των εγγύτερων ή απώτερων κατιόντων του pater familias, αρρένων ή θηλέων, φυσικών ή υιοθετημένων ή εισποιηθέντων τέκνων.

Κτήση patria potestas

- Δια γεννήσεως των τέκνων από νόμιμο γάμο (**iustum matrimonium**).
- Δια νομιμοποιήσεως (**legitimatio**).
- Δι'εισποιήσεως (**adrogatio**) αυτεξουσίων προσώπων.
- Δι'υιοθεσίας (**adoptio**) υπεξουσίων προσώπων.

Λύση patria potestas

- Λόγω θανάτου
- Εξαιτίας απώλειας της καταστάσεως ελευθερίας (**status libertatis**).
- Εξαιτίας απώλειας της καταστάσεως οικογένειας (**status familiae**).
 - π.χ. λόγω χειραφεσίας – **emancipatio**

Παραχώρηση χρηματίου (peculium)

- Το χρημάτιο ήταν παραχώρηση περιουσίας από τον pater familias προς τα υπεξούσια τέκνα του, προκειμένου να τα καταστήσει οικονομικά ενεργά.
- Ό,τι αποκτούσαν τα τέκνα από τη διαχείριση του χρηματίου περιερχόταν στην πατρική περιουσία.
- Δικαίωμα κτήσεως του χρηματίου ως ιδίου δινόταν στα τέκνα μόνο μετά το θάνατο του pater familias μέσω της κληρονομικής διαδοχής.

Είδη χρηματίου

- **Peculium profectitium:** χρημάτιο παραχωρούμενο από τον pater familias.
- **Peculium castrense:** χρημάτιο στρατιωτικό που ο υπεξούσιος αποκτούσε κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας (π.χ. από λάφυρα).
- **Peculium quasi castrense:** οιονεί στρατιωτικό χρημάτιο κτηθέν από τον υπεξούσιο κατά τη διάρκεια θητείας του σε πολιτική υπηρεσία.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη. «Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου. Η ρωμαϊκή οικογένεια (familia romana)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS152/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Κονταργύρης Ξενοφών
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-14

